

บทที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ไทยกับอาเซียน

ความเป็นมา

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 9 เมื่อเดือน ตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) ซึ่งจะประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) ได้แก่

01

เสาหลักที่ 1

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีความสามารถในการแข่งขัน มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกันและบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการการลงทุนและแรงงานฝีมือในอาเซียนสามารถทำได้อย่างเสรี และเคลื่อนย้ายเงินทุนได้เสรีมากยิ่งขึ้น

02

เสาหลักที่ 2

ประชาคมการเมือง - ความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) เป็นความร่วมมือทางด้านการเมืองระหว่างประเทศสมาชิกและการส่งเสริมความร่วมมือด้านการป้องกันทางทหารและความมั่นคง

03

เสาหลักที่ 3

ประชาคมสังคม - วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community: ASCC) เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2550 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบที่จะเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ซึ่งมีกำหนดเร็วขึ้นกว่าเดิม 5 ปี และได้ลงนามในแผนงานต่าง ๆ ประกอบด้วย (1) แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) (2) แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมือง-ความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) (3) แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Blueprint)

ซึ่งทั้ง 3 แผนงานเป็นการรวบรวมกิจกรรม และกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) โดยมีรัฐมนตรีที่กำกับดูแลในด้านต่าง ๆ เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการของแต่ละกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความคืบหน้าของการดำเนินการไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในส่วนของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำนักเลขาธิการอาเซียนได้จัดทำเครื่องมือติดตามวัดผลการดำเนินงาน (AEC Scorecard) ตามมาตรการต่าง ๆ ที่ได้รับไว้ภายใต้ AEC Blueprint เพื่อเป็นกลไกกำกับดูแลการดำเนินการตาม AEC Blueprint และเป็นเครื่องมือให้ประเทศสมาชิกใช้ประเมินผลการปฏิบัติตามพันธกรณี โดย AEC Scorecard ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ

- (1) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ
- (2) เชิงคุณภาพของการปฏิบัติตามพันธกรณีของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดตามพันธกรณี

ตารางที่ 1.1 AEC Scorecard ในภาพรวมของอาเซียน (ณ วันที่ 4 เมษายน 2557)

ช่วงเวลา	มาตรการทั้งหมด	มาตรการ ที่ดำเนินการ แล้วเสร็จ	คิดเป็นร้อยละ
ระยะที่ 1 (มกราคม 2551 - ธันวาคม 2552)	105	94	89.5
ระยะที่ 2 (มกราคม 2553 - ธันวาคม 2554)	165	126	76.4
ระยะที่ 3 (มกราคม 2555 - ธันวาคม 2556)	147	81	55.1
รวมทั้งหมด 3 ระยะ	417	301	72.2

ที่มา : สำนักเลขาธิการอาเซียน

2015

อาเซียนได้มีความคืบหน้าในการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ เพื่อการบรรลุการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีการประเมินตาม AEC Scorecard ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม 2551-ธันวาคม 2556 แล้วถึงร้อยละ 72.2 (ตารางที่ 1.1) ในส่วนของประเทศไทย ได้ดำเนินการไปแล้วถึงร้อยละ 81.1 นับเป็นอันดับที่ 2 ในอาเซียนรองจากประเทศสิงคโปร์ที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วร้อยละ 81.3

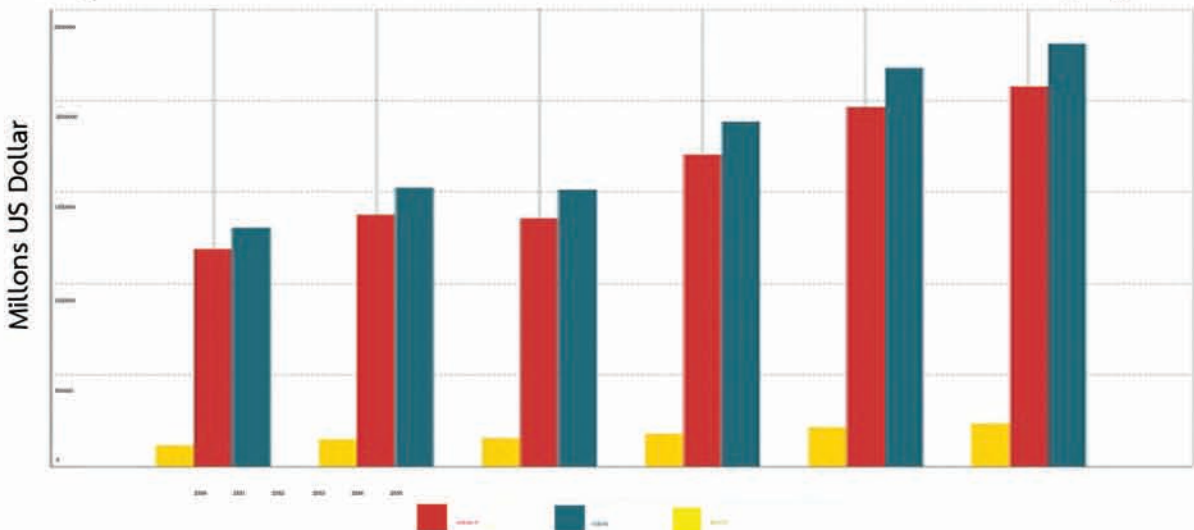
ในการนี้ คณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) อยู่ระหว่างการติดตามการดำเนินการของมาตรการที่เหลือ โดยมาตรการที่มีการดำเนินการแล้ว ได้แก่ มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางการค้า ศุลกากร การบริการ การลงทุนและการขนส่ง โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่ส่งผลให้การดำเนินการล่าช้ามาจากนโยบายภายในประเทศ การปรับประสานกฎระเบียบของประเทศสมาชิก และกระบวนการภายในประเทศที่มีความซับซ้อนทำให้มาตรการต่าง ๆ ดำเนินการได้ล่าช้า ซึ่งสำนักเลขาธิการอาเซียนและประเทศสมาชิกอยู่ระหว่างเร่งรัดดำเนินการจัดทำมาตรการที่เหลืออยู่

แนวโน้มเชิงเศรษฐกิจและผลของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน

ความพยายามของประเทศในภูมิภาคอาเซียนในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อเศรษฐกิจโลก โดยประเทศสมาชิกอาเซียนมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา ที่ร้อยละ 5.2 ต่อปี คิดเป็น 2 เท่า ของอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโลก

อีกทั้ง ยังมีผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Domestic Product: GDP) เพิ่มขึ้น 2 เท่า ซึ่งส่งผลให้ระดับความยากจนลดลง (Poverty Reduction) ภายในภูมิภาคอาเซียน โดยเป็นผลมาจากการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการบริหารจัดการเศรษฐกิจมหภาคที่ดี มีอัตราการลงทุนสูง มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีส่วนการส่งออกสินค้าที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว

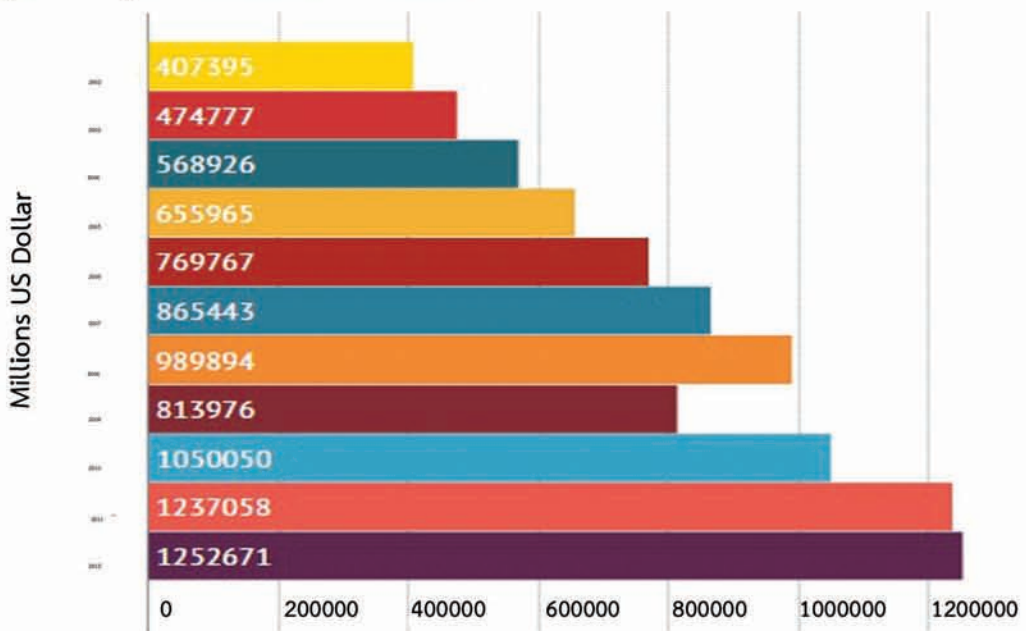
แผนภูมิที่ 1.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอาเซียน (Gross Domestic Product: GDP) (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ที่มา : ASEAN GDP data base , www.asean.org

การเติบโตอย่างต่อเนื่องของ GDP รวมของอาเซียน (แผนภูมิที่ 1.1 และ 1.2) แสดงถึงความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ใช้การส่งออกเป็นแกนนำ (Export-led Growth Economic) นอกจากนี้ โครงสร้างการผลิตของประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเชื่อมโยงกันในรูปแบบห่วงโซ่อุปทานในภูมิภาค (Regional Supply Chain) ดังนั้น การค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยเมื่อพิจารณาการส่งออกสินค้าของภูมิภาคอาเซียน พบว่าแนวโน้มในการส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งทำให้ภาคการผลิตและการค้าของประเทศต่างๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น

แผนภูมิที่ 1.2 มูลค่าการส่งออกสินค้าของอาเซียน

ที่มา : World Trade Organization: WTO , www.wto.org

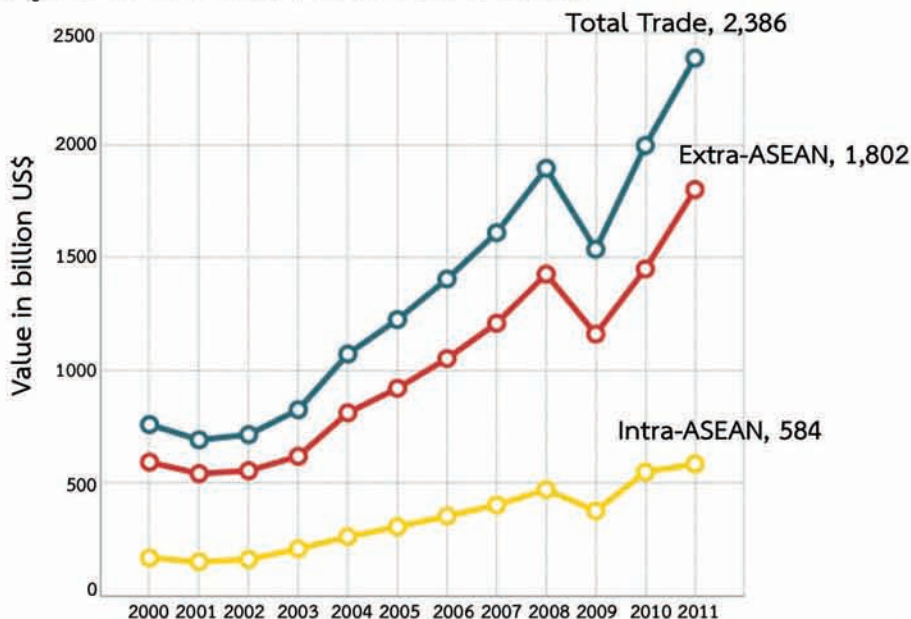
ภาคการค้า

การอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อลดต้นทุนธุรกรรมทางการค้าระหว่างประเทศ (Transaction Cost) ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการในหลาย ๆ ด้าน อาทิ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนากฎระเบียบ การกำกับดูแล ซึ่งรวมไปถึงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพระบบศุลกากรให้ทันสมัยสอดคล้องกับแนวปฏิบัติระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (Harmonize) โดยเป้าหมายหลักของอาเซียน คือ การรวมระบบศุลกากรของประเทศสมาชิกเข้าไว้ด้วยกัน ผ่านระบบ ASEAN Single Window และ ASEAN e-Customs ทั้งนี้ในการปรับปรุงระบบศุลกากรนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละประเทศสมาชิกในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ National Single Window (NSW) ภายในประเทศของตน

ประเทศสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยได้ดำเนินการลดอัตราภาษีศุลกากรเป็นร้อยละ 0 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ในปัจจุบันจึงยังเหลือเพียง กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม (CLMV) เท่านั้นที่จะปรับลดอัตราภาษีศุลกากรลงเป็นร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2558

ทั้งนี้ การลดอัตราภาษีศุลกากรของประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ในอาเซียนจะส่งผลให้การค้าระหว่างกันภายในอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังแผนภูมิที่ 1.3 อย่างไรก็ตาม ตารางที่ 1.2 แสดงให้เห็นว่าประเทศสมาชิกอาเซียนยังใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่จากอัตราภาษีศุลกากรที่ลดลง โดยเฉพาะอัตราการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีผ่านช่องทางภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Good Agreement: ATIGA) ยังอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าการค้าในอาเซียนเท่านั้น

แผนภูมิที่ 1.3 มูลค่าการค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods)

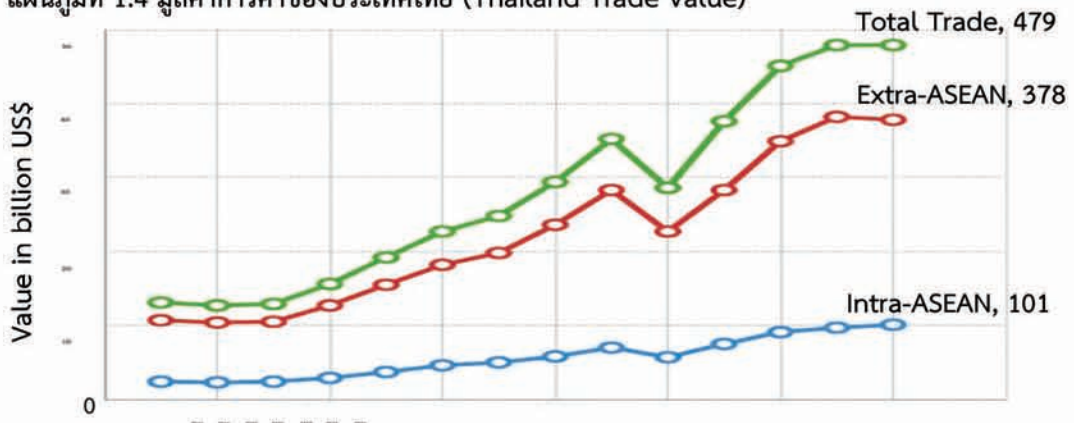
ตารางที่ 1.2 อัตราการใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ATIGA) (ร้อยละการนำเข้าสินค้าภายในอาเซียน)

ประเทศ / ปี พ.ศ.	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ASEAN-9 (ค่าเฉลี่ยโดยประมาณ: ร้อยละ)	9.0	13.3	7.9	4.8	14.3	18.0
● ASEAN-5 (ค่าเฉลี่ยโดยประมาณ : ร้อยละ)	9.0	8.6	9.1	5.5	22.1	19.4
- บรูไน	0.9	1.3	N/A	2.6	N/A	3.3
- อินโดนีเซีย	3.0	N/A	0.3	N/A	N/A	19.0
- มาเลเซีย	5.4	2.75	3.5	N/A	12.5	11.1
- ฟิลิปปินส์	19.5	18.16	20.6	N/A	38.6	41.2
- ไทย	16.4	12.32	12.2	8.3	15.2	22.6
● สิงคโปร์	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
● CLMV (ค่าเฉลี่ยโดยประมาณ: ร้อยละ)	8.8	19.6	5.5	4.3	6.4	16.1
● CLM (ค่าเฉลี่ยโดยประมาณ: ร้อยละ)	N/A	19.9	0.3	1.5	1.6	17.0
- กัมพูชา	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	47.1
- ลาว	N/A	39.44	N/A	2.6	2.84	3.4
- เมียนมาร์	N/A	0.3	0.34	0.34	0.37	0.5
● เวียดนาม	8.8	19.1	10.7	9.9	16.1	13.4

ที่มา : ASEAN Stats Form D utilization estimation by national customs agencies

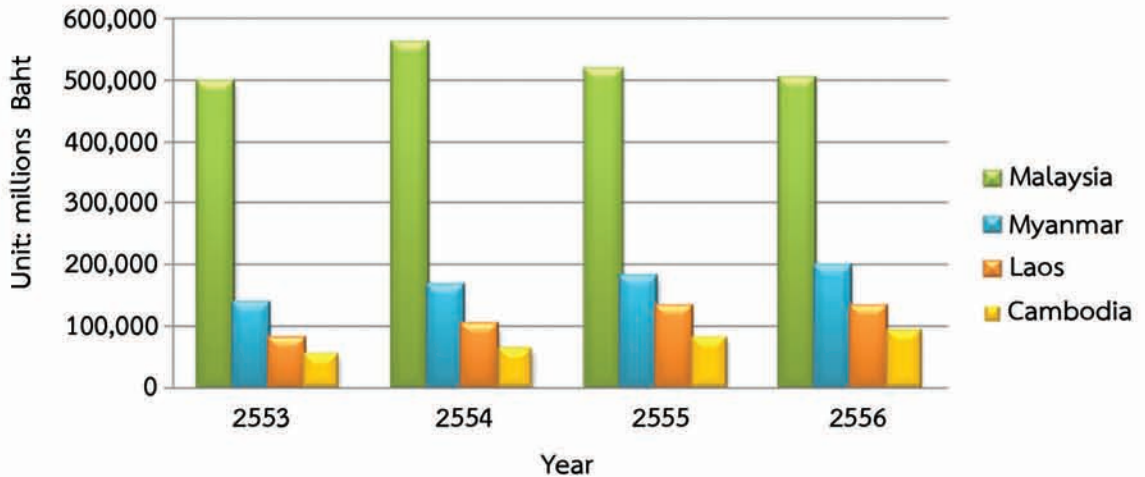
เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าของประเทศไทย (แผนภูมิที่ 1.4) ในช่วงที่ผ่านมาพบว่า มูลค่าการค้าของประเทศไทยมีทิศทางสอดคล้องกับมูลค่าการค้าของอาเซียน แต่เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าของประเทศไทยกับภูมิภาคอาเซียนแล้ว พบว่าเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่น้อยกว่าการค้ากับประเทศนอกภูมิภาค นอกจากนี้ มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีแนวโน้มคงที่ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา โดยประเทศไทยมีการค้ากับมาเลเซียมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เมียนมาร์ สปป.ลาว และกัมพูชา ตามลำดับ ถึงแม้ว่าสัดส่วนการค้าของไทยกับประเทศภายในภูมิภาคอาเซียนจะลดลงแต่มูลค่าการค้าของไทยกับอาเซียนเพิ่มขึ้นจากประมาณ 23,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2543 (ปี ค.ศ. 2000) เป็นประมาณ 101,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2556 (ปี ค.ศ. 2013)

แผนภูมิที่ 1.4 มูลค่าการค้าของประเทศไทย (Thailand Trade Value)

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

แผนภูมิที่ 1.5 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

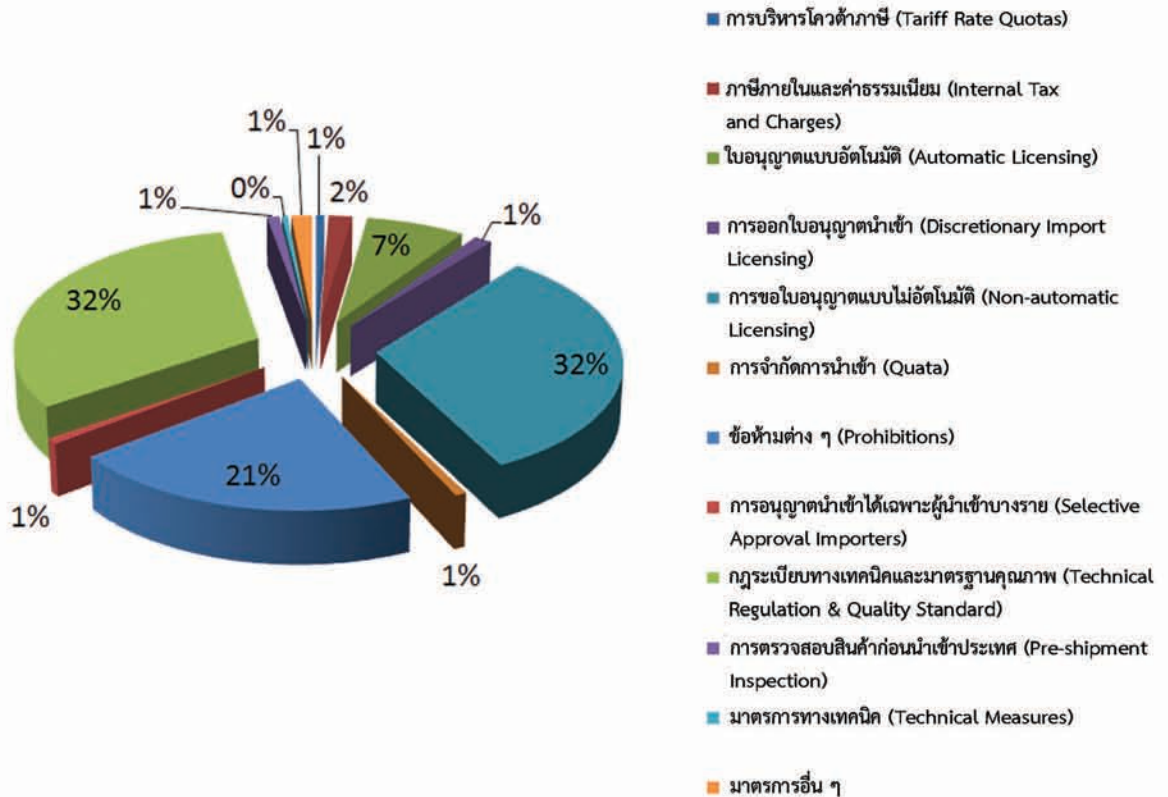

ที่มา: สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

นอกจากภาษีศุลกากรแล้ว มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non - Tariff Measures: NTMs) ก็มีส่วนทำให้ต้นทุนการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่ง AEC Blueprint ได้ระบุให้ประเทศสมาชิกอาเซียน ดำเนินการยกเลิก NTMs เพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีภายในภูมิภาค แต่การดำเนินการดังกล่าว ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร

รูปแบบของ NTMs ที่ยังคงใช้กันภายในภูมิภาคในปัจจุบัน อันดับ 1 ได้แก่ การขออนุญาตแบบไม่อัตโนมัติ (Non-Auto Licensing) คิดเป็นร้อยละ 31.8 ของ NTMs ทั้งหมดในอาเซียน และกฎระเบียบทางเทคนิคและมาตรฐานคุณภาพ (Technical Regulation and Quality Standards) คิดเป็นร้อยละ 31.8 ของ NTMs ทั้งหมดในอาเซียนเช่นกัน รองลงมาคือ ข้อห้ามต่าง ๆ (Prohibitions) คิดเป็นร้อยละ 21.4 และมาตรการอื่นๆ แสดงตามแผนภูมิที่ 1.6

แผนภูมิที่ 1.6 รูปแบบของมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรที่ใช้ในภูมิภาคอาเซียน

ที่มา : AADCP II staff estimates based on ASEAN NTM database

ทั้งนี้ ในการดำเนินการเพื่อยกเลิก NTMs ประเทศสมาชิกอาเซียนประสบปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ขาดการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานในประเทศที่บังคับใช้มาตรการ ขาดการสื่อสารจากผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา NTMs สำหรับกลุ่มสินค้าต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ขาดกลไกการเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาระบบการอำนวยความสะดวกทางการค้าโดยเฉพาะระบบศุลกากร รวมถึงการจัด NTMs อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดต้นทุนทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและให้การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรีภายในภูมิภาคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

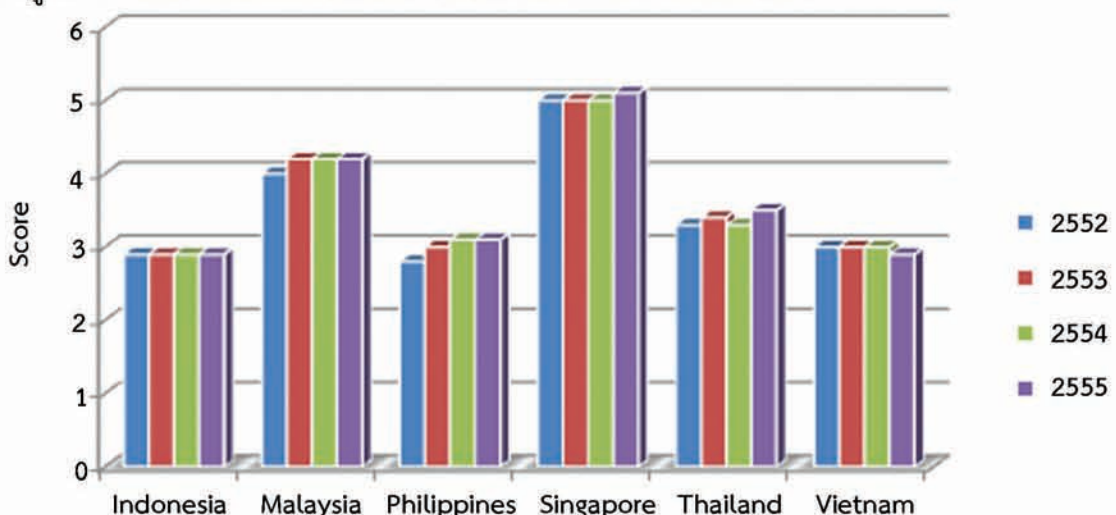
ภาคการเงิน

ภาคการเงินมีความสำคัญต่อการค้าและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศสมาชิกอาเซียนได้พัฒนาประสิทธิภาพและความแข็งแกร่งของสถาบันการเงินภายในภูมิภาคไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับระบบการเงินในโลกแล้ว พบว่า ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน ตลาดเงิน และตลาดทุนในภูมิภาคอาเซียนมีขนาดของสินทรัพย์ (Asset) ไม่เพียงพอที่จะแข่งขันในตลาดเงินระดับโลกได้ การจำกัดขอบเขตธุรกรรมทางการเงิน (Financial Transaction) ข้ามพรมแดนในภูมิภาคอาเซียนอย่างเข้มงวดในบางประเทศ นับเป็นหนึ่งในอุปสรรคสำคัญของการรวมกลุ่มทางการเงินอาเซียน

ดังนั้น อาเซียนรวมถึงประเทศไทยจึงมีความจำเป็นในการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินและระบบการกำกับดูแลภาคการเงินในภูมิภาคให้ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือในเชิงลึกกับสมาชิกอาเซียนอื่นให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ไทยได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางการเงินในอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ภาคการเงินมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก เป็นสาขาที่สามารถส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างทางด้านโครงสร้าง ขนาดและระดับการพัฒนา ดังนั้น ความร่วมมือด้านการเงินของอาเซียนจึงควรดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป มีความยืดหยุ่นให้แก่แต่ละประเทศสมาชิกตามสมควรขึ้นกับความพร้อมของแต่ละประเทศ

แผนภูมิที่ 1.7 ระดับดัชนีพัฒนาการของระบบการเงินของประเทศสมาชิกอาเซียน

ที่มา : Financial Development Index

ในส่วนของสถาบันการเงินในภูมิภาคอาเซียนนั้น ประกอบด้วย (1) ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ดำเนินธุรกิจคล้ายธนาคาร (2) ธุรกิจการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น ธุรกิจประกันภัย ธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นต้น

(1) ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ดำเนินธุรกิจคล้ายธนาคาร เป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญอย่างมากกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน โดยในปี 2552 ธนาคารในอาเซียนมีสัดส่วนของสินทรัพย์มากถึงร้อยละ 82 ของสินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมดในอาเซียน ธนาคารพาณิชย์ในอาเซียนส่วนใหญ่กำกับดูแลโดยธนาคารกลางของแต่ละประเทศ

ปัจจุบัน ธนาคารของประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าไปประกอบธุรกิจในกลุ่มประเทศอาเซียนจำนวนไม่มากนัก โดยมีธนาคารจากประเทศสมาชิกอาเซียน 3 แห่ง ที่มีสำนักงาน หรือสาขาในสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศ ได้แก่ ธนาคาร Maybank และธนาคาร CIMB ของประเทศมาเลเซีย ธนาคารกรุงเทพ ของประเทศไทย และธนาคาร United Overseas Bank หรือ UOB ของประเทศสิงคโปร์ ในขณะที่ ธนาคารพาณิชย์ของประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้แก่ ธนาคารซิตี้แบงก์ ธนาคาร Standard Chartered Bank ธนาคาร The Hong Kong and Shanghai Banking Corporation หรือ HSBC ก็มีสาขาในประเทศอาเซียนทั้ง 7 ประเทศด้วยเช่นกันและมีสาขาที่เปิดบริการมากกว่า สำหรับธนาคารจากประเทศไทย มีเพียง 4 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงไทย และธนาคารกรุงศรีอยุธยา ที่มีสาขา/บริษัทลูก เปิดดำเนินการในประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับธนาคารกสิกรไทยมีสำนักงานผู้แทนและอยู่ระหว่างการพิจารณาเปิดสาขาเพิ่มเติมในอาเซียน

ดังนั้น ธนาคารในประเทศสมาชิกอาเซียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรด้านการเงิน และความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อให้มีมาตรฐานสากลและบรรลุเป้าหมายในระดับภูมิภาค จากการคาดการณ์ของธนาคารพัฒนาเอเชีย หากประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถรวมกลุ่มทางการเงินได้ตามแผนการที่วางไว้ สัดส่วนของธนาคารอาเซียนจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย โดยจะมีจำนวนธนาคารเพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่า ในอีก 10-15 ปีข้างหน้า

ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องร่วมกันผลักดันให้การกำกับดูแลภาคการเงินในภูมิภาคสอดคล้องกับมาตรฐานสากล พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันในอาเซียนและการสร้างระบบการคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับบริการด้านการเงินที่เป็นมาตรฐานในระดับภูมิภาคและระดับสากล

BANK

(2) ธุรกิจการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจประกันภัย (Insurance) ในประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงอยู่ในระดับการพัฒนาช่วงเริ่มต้นเท่านั้น โดยยังคงมีข้อจำกัดในด้านขีดความสามารถ และการกำกับดูแลธุรกิจบริการประกันภัยของไทย อันประกอบด้วย การประกันชีวิตและการประกันวินาศภัยเป็นสาขาบริการด้านการเงินที่มีศักยภาพที่จะขยายธุรกิจเข้าสู่ตลาด เพื่อทำธุรกิจในอาเซียน ประกอบกับปัจจุบันประชากรอาเซียนซึ่งมีจำนวนประมาณ 600 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 8.8 ของประชากรโลกยังมีระดับการใช้บริการประกันภัยที่ต่ำอยู่มาก (สินทรัพย์รวมในภาคประกันภัยต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยในอาเซียนร้อยละ 15.5 ในขณะที่สัดส่วนในกลุ่ม G-7 เฉลี่ยร้อยละ 60.5) ในขณะที่เดียวกันจำนวนผู้ให้บริการในอาเซียนมีจำนวนต่ำเช่นกัน (อัตราส่วนประชากรต่อ 1 บริษัทประกันชีวิตในอาเซียนเท่ากับ 5.9 ล้านคน/บริษัท อัตราส่วนประชากรต่อ 1 บริษัทประกันวินาศภัยในอาเซียนเท่ากับ 1.27 ล้านคน/บริษัท)

ทำให้ยังมีช่องว่างทางธุรกิจที่เปิดให้ผู้ประกอบธุรกิจประกันภัยไทยสามารถขยายขอบเขตธุรกิจออกไปได้ นอกจากการรวมกลุ่มในภาคการธนาคารของอาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียนยังมีความพยายามในการรวมกลุ่มตลาดทุนในภูมิภาค โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การเคลื่อนย้ายเงินทุนได้อย่างเสรีมากขึ้น สามารถออกตราสารภายในอาเซียนได้เสรีมากขึ้น และนักลงทุนสามารถลงทุนในอาเซียนได้อย่างเสรีมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพัฒนาตลาดทุนภายในอาเซียนเป็นส่วนหนึ่งในการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น หากเกิดวิกฤตในภาคการธนาคารภายในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งในปัจจุบัน อาเซียนได้ดำเนินการเชื่อมโยงระบบซื้อขายหลักทรัพย์ (ASEAN Linkage) และเปิดซื้อขายผ่านแล้ว โดยได้ดำเนินการเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย สิงคโปร์ และมาเลเซีย

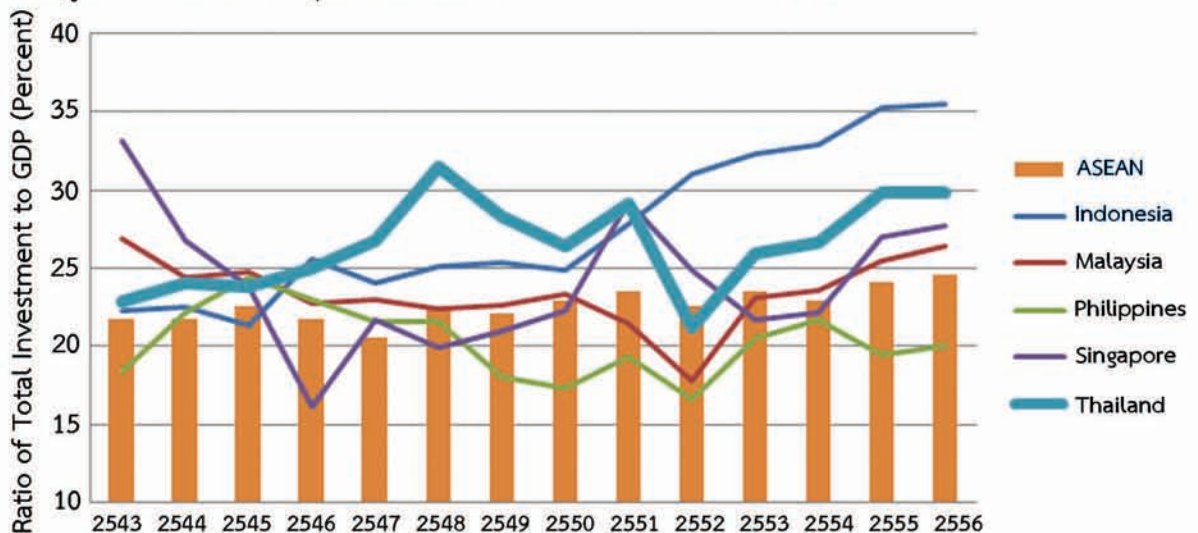

ภาคลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment)

การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ในอาเซียนมีบทบาทที่สำคัญเพิ่มมากขึ้นและเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนรวมถึงประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) โดยปัจจัยที่สามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศภายในอาเซียน ได้แก่ เสถียรภาพทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค อัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม ราคาปัจจัยการผลิตและนโยบายเศรษฐกิจที่เหมาะสมของอาเซียน โดยในช่วงที่ผ่านมา FDI ที่เข้ามาลงทุนในอาเซียนส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปลงทุนในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม

การลงทุนรวมของประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มขึ้นเป็น 4 เท่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จากในปี 2543 มูลค่าการลงทุนรวมของอาเซียนประมาณ 266,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 974,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2553 นอกจากนี้ สัดส่วนการลงทุนทั้งหมดของอาเซียนเฉลี่ยต่อ GDP (แผนภูมิที่ 1.8) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.79 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 24.56 ในปี 2556 ในส่วนของประเทศไทยสัดส่วนการลงทุนทั้งหมดต่อ GDP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 22.8 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 29.9 ในปี 2556

แผนภูมิที่ 1.8 สัดส่วนการลงทุนทั้งหมดต่อ GDP (Ratio of Total Investment to GDP)

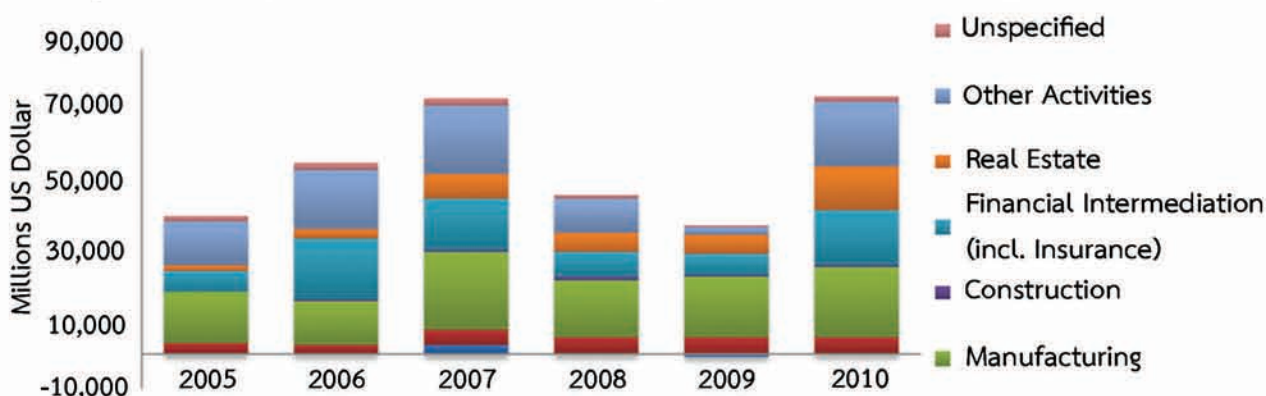

ที่มา : www.economywatch.com/economic-statistics/economic-indicators/Investment_percentage_of_GDP

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มี FDI เข้าไปลงทุนมากที่สุดในอาเซียน โดยในปี 2543-2554 มี FDI เข้าไปลงทุนในประเทศสิงคโปร์เฉลี่ยร้อยละ 52 ของ FDI ที่ลงทุนทั้งหมดในอาเซียน ในขณะที่ประเทศไทย มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย มีสัดส่วนรองลงมา คือร้อยละ 15 11 8 และ 6 ตามลำดับ

ในขณะเดียวกัน ประเทศสิงคโปร์ก็เป็นผู้ลงทุนหลักในอาเซียนเช่นกัน เมื่อพิจารณาภาคเศรษฐกิจที่เข้ามา ลงทุนในภูมิภาคอาเซียน พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตเป็นภาคที่มี FDI เข้ามาลงทุนสูงสุด โดยในปี 2553 มี FDI เข้ามาลงในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของอาเซียน จำนวน 20,837 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

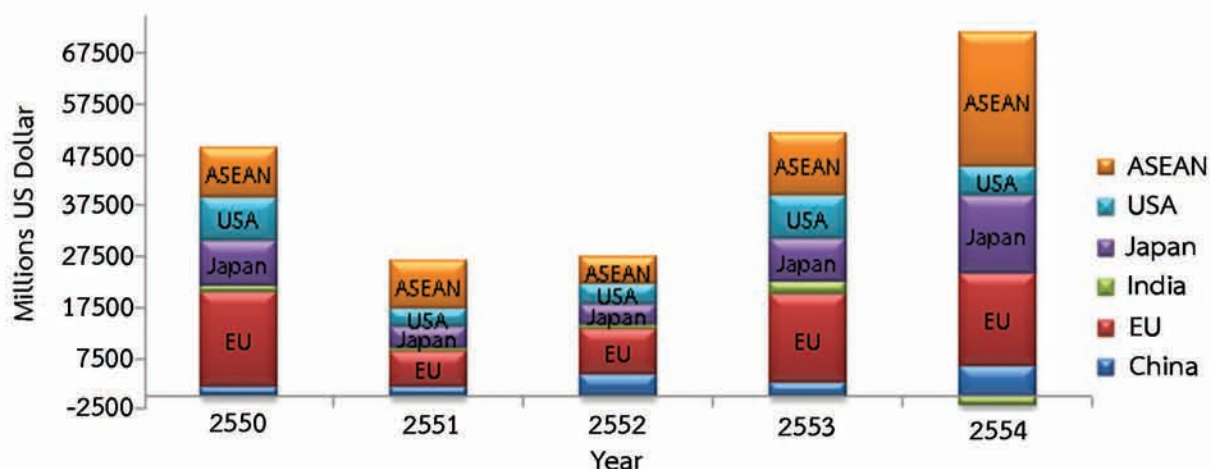
แผนภูมิที่ 1.9 การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในอาเซียนจำแนกตามภาคเศรษฐกิจ (Sector)

ที่มา : ASEAN FDI Database (สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 9 มิถุนายน 2557)

แผนภูมิที่ 1.10 แสดงมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศที่เข้ามาในอาเซียนในช่วงที่ผ่านมาพบว่า สหภาพยุโรปเข้ามาลงทุนในอาเซียนสูงที่สุด รองลงมา คือ การลงทุนภายในระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการลงทุนจากประเทศเหล่านี้เพื่อแสวงหา ฐานการผลิตที่มีต้นทุนต่ำ โดยประเทศญี่ปุ่นใช้อาเซียนเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม สหรัฐอเมริกานิยม ลงทุนในภาคการเงิน ขณะที่สหภาพยุโรปลงทุนในภาคบริการ เหมืองแร่ และอสังหาริมทรัพย์ สำหรับประเทศ สมาชิกอาเซียน ภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นภาคที่มีการลงทุนระหว่างกันเองสูงสุด รองลงมาคืออสังหาริมทรัพย์

แผนภูมิที่ 1.10 แหล่งที่มาของการลงทุนทางตรงในอาเซียน (Foreign Direct Investment)

ที่มา: ASEAN Foreign Direct Investment Statistics Database

จากอัตราการเติบโตของการลงทุนภายในระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกันเองที่มีมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา โดยเข้ามาแทนที่ FDI จากภายนอกภูมิภาคอาเซียน สะท้อนให้เห็นว่า นักลงทุนของอาเซียนสามารถเข้าสู่ตลาดระหว่างกันได้สะดวกมากขึ้น มีประเทศสิงคโปร์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญด้านการเงินลงทุนในภูมิภาค ในฐานะที่เป็นทั้งประเทศที่ได้รับ FDI สูงสุด และยังเป็นผู้ลงทุนหลักภายในภูมิภาค ซึ่งประเทศสิงคโปร์จะเป็นกุญแจในการทำให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นศูนย์กลางด้านการลงทุนของโลก (Investment Hub)

นอกจากนี้ อาเซียนยังคงเป็นเป้าหมายอันดับต้นในการลงทุนของทั้งนักลงทุนภายในอาเซียนและนักลงทุนนานาชาติ โดยผลสำรวจของ United Nations Conference of Trade and Development Investment Report (UNCTAD Investment Report) พบว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเป้าหมายของนักลงทุน อาทิ ประเทศอินโดนีเซีย อยู่ใน 5 อันดับแรกของเป้าหมายในการลงทุนของโลก และอีก 4 ประเทศอยู่ใน 20 อันดับแรกของโลก ในขณะที่ประเทศไทยเป็นเป้าหมายในการลงทุนลำดับที่ 8 ของโลก

ตารางที่ 1.3 อันดับประเทศที่เป็นเป้าหมายในการลงทุนของนักลงทุนนานาชาติ

ประเทศ	อันดับในปี 2554	อันดับในปี 2555	อันดับในปี 2556
อินโดนีเซีย	6 th	4 th	4 th
ไทย	12 th	8 th	8 th
เวียดนาม	11 th	11 th	11 th
มาเลเซีย	19 th	19 th	16 th

ที่มา : UNCTAD World Investment Report 2013

การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

นอกเหนือจากการลดความตึงเครียดและความร่วมมือต่าง ๆ ภายในภูมิภาคอาเซียนทั้ง 10 ประเทศแล้ว ปัจจุบันกลุ่มประเทศอาเซียนยังมีความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอื่น ๆ ภายนอกภูมิภาค เพื่อเป็นการยกระดับบทบาทของกลุ่มอาเซียนในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศหรือกลุ่มประเทศอื่น ๆ อาทิ กรอบอาเซียน+1 อาเซียน+3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) อาเซียน+6 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย) และความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ซึ่งการดำเนินการเจรจาเปิดการค้าเสรีเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องของอาเซียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม AEC Blueprint ที่จะบูรณาการเศรษฐกิจภายในภูมิภาคอาเซียนเข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

จากข้อมูลดัชนีความสามารถในการแข่งขัน (Global Competitiveness Index) ของ World Economic Forum (ตารางที่ 1.4) โดยวัดจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น ภูมิทัศน์ในทรัพย์สิน ความเชื่อมั่นในการเมืองของประเทศ คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ การบริหารงบประมาณของรัฐบาล การออมของประเทศ อัตราเงินเฟ้อ การจัดการหนี้สาธารณะ การป้องกันโรคระบาด คุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษา คุณภาพของระบบการศึกษา การแข่งขันในตลาดสินค้าภายในประเทศ อัตราภาษีทั้งหมด นโยบายด้านต้นทุนเกษตรกรรม ภาษีศุลกากร สัดส่วนการนำเข้าต่อ GDP การจ้างงานการบริการด้านการเงิน ความยากง่ายในการกู้ยืมสินเชื่อ การกำกับดูแลอัตราแลกเปลี่ยน การลงทุนจากต่างประเทศและการส่งผ่านเทคโนโลยี การใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการ ขนาดของตลาดในประเทศ การสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของบริษัทต่าง ๆ ในประเทศ การจัดซื้อจัดจ้างด้านเทคโนโลยีของรัฐบาล เป็นต้น พบว่า ในปี 2556-2557 ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 37 จาก 148 ประเทศทั่วโลก

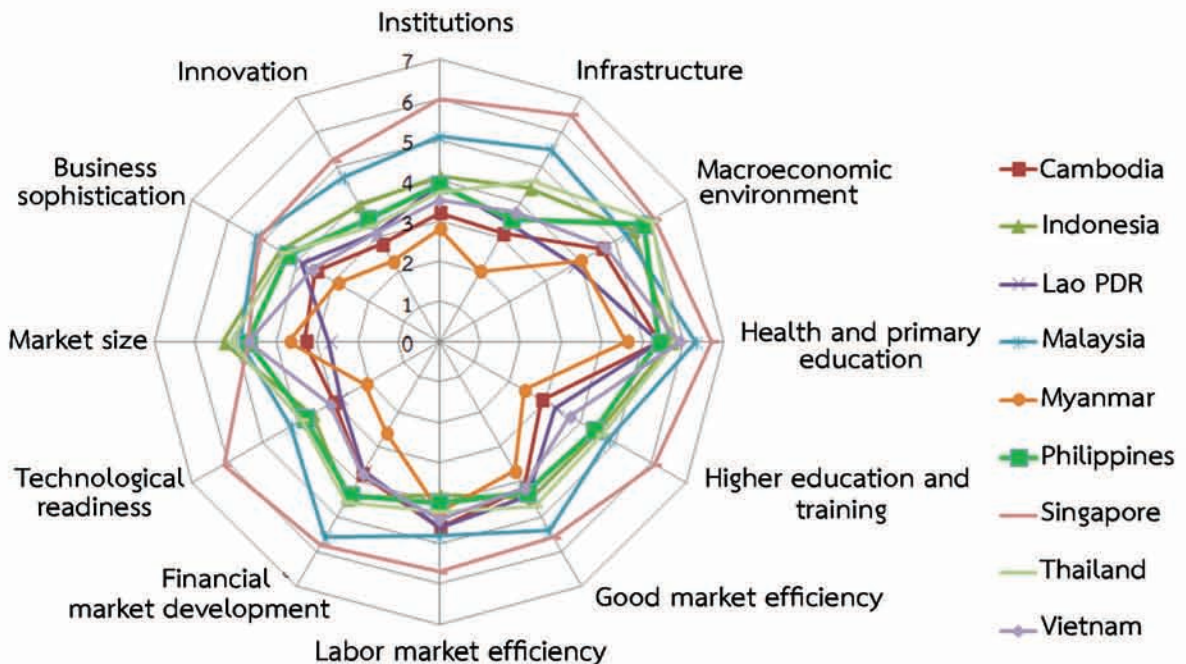
ตารางที่ 1.4 Global Competitiveness Index in ASEAN

ประเทศ	2013-2014 (148 ประเทศ)	2012-2013 (144 ประเทศ)	2011-2012 (142 ประเทศ)
1. สิงคโปร์	2	2	2
2. มาเลเซีย	24	25	21
3. บรูไน	26	28	28
4. ไทย	37	38	39
5. อินโดนีเซีย	38	50	46
6. ฟิลิปปินส์	59	65	75
7. เวียดนาม	70	75	65
8. ลาว	81	-	-
9. กัมพูชา	88	85	97
10. พม่า	139	-	-

ที่มา : World Economic Forum 2013-2014

แผนภูมิที่ 1.11 ดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness Index)

ที่มา: World Economic Forum 2013-2014

แต่เมื่อพิจารณาดัชนีขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสมาชิก อาเซียนทั้ง 10 ประเทศแล้วพบว่า ในภาพรวมประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 4 จากทั้งหมด 10 ประเทศ โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยค่อนข้างคงที่ เนื่องจากจำนวนประเทศที่ World Economic Forum นำมาพิจารณาเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่อันดับของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเพียงปีละ 1 อันดับ เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม จากแผนภูมิที่ 1.11 พบว่าไทยควรพัฒนาขีดความสามารถในสาขานวัตกรรม การพัฒนาเทคโนโลยีในประเทศ การศึกษาระดับอุดมศึกษาและการฝึกอบรม ประสิทธิภาพของตลาด โครงสร้างพื้นฐาน และรูปแบบของธุรกิจ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของภาพรวมด้านการเงินการคลัง ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จุดแข็ง (Strengths)

1. สภาพภูมิศาสตร์ของไทยมีที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของภูมิภาค และมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ส่งผลให้ได้เปรียบในเรื่องการเป็นศูนย์กลางความเชื่อมโยงในด้านการคมนาคมขนส่ง รวมถึงด้านวัฒนธรรม
2. สภาพพื้นที่ราบลุ่ม ทำให้ไทยเป็นฐานการผลิตที่หลากหลาย ทั้งสินค้าอุตสาหกรรมสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูป รวมถึงอุตสาหกรรมบริการ
3. ภาคการเงินของไทยมีความเข้มแข็ง มีระบบกำกับดูแลที่ดี ผู้ประกอบการมีประสิทธิภาพในการให้บริการ มีชื่อเสียงและความสามารถในการแข่งขัน และประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง
4. ไทยมีแรงงานมีฝีมือขั้นสูงและมีศักยภาพ
5. สินค้าและบริการของไทยมีเอกลักษณ์ และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในด้านคุณภาพในตลาดอาเซียน

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. กฎหมาย กฎระเบียบ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนมีความยุ่งยากซับซ้อน บางส่วนยังขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและมักถูกร้องเรียนว่าเป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน
2. โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งจำเป็นต้องการค้าและการลงทุนในปัจจุบัน ไม่เพียงพอที่จะรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและขาดความเชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ
3. ปัญหาการขาดความต่อเนื่องเชิงนโยบาย อันมาจากความถี่ของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
4. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภายในประเทศ
5. ปัญหาด้านการบูรณาการ แนวทางการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ
6. การขาดความรู้ความเข้าใจและขาดความตระหนักของภาคเอกชนในการใช้ประโยชน์จาก AEC
7. บุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนยังมีข้อจำกัดในด้านความรู้ทักษะภาษาต่างประเทศ
8. SMEs ส่วนใหญ่ยังขาดความเป็นมืออาชีพ สถานะการเงินไม่เข้มแข็งและไม่มีทัศนคติที่จะเข้าไปทำธุรกิจในตลาดอาเซียน

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของภาพรวมด้านการเงินการคลัง ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โอกาส (Opportunities)

1. การรวมตัวกันของอาเซียนทำให้ขนาดตลาดและฐานผู้บริโภคใหญ่ขึ้น
2. การเปิดเสรีและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบขนส่งเป็นโอกาสให้ไทยสามารถพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในภูมิภาค รวมทั้งมีโอกาที่จะขยายการค้าการลงทุนไปยังต่างประเทศได้
3. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกกลุ่มจะเพิ่มการเชื่อมโยงเข้าสู่ตลาดหลักของโลก เช่น จีน อินเดีย โอเชียเนียหรือกลุ่มประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิกและออสเตรเลียได้

อุปสรรค (Threats)

1. การกีดกันทางการค้าในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน (Non-tariff barriers) ส่งผลให้ต้นทุนการค้าระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น
2. ข้อจำกัดด้านภาษาและการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนและนักลงทุนต่างชาติ ทำให้อาจเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการค้าและการลงทุน
3. สกุลเงินที่ใช้ในการค้าและการลงทุนในอาเซียน ยังต้องอ้างอิง สกุลเงินเหรียญสหรัฐฯ เป็นหลัก ส่งผลกระทบต่อต้นทุนของธุรกิจ
4. ระบบสถาบันการเงินในประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศยังไม่พัฒนา ขาดความน่าเชื่อถือส่งผลต่อการตัดสินใจของนักธุรกิจไทยในการทำการค้าและการลงทุนในต่างประเทศ
5. ขาดแหล่งข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกฎระเบียบ แนวปฏิบัติของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งขาดหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการลงทุนไปต่างประเทศ

จากแนวโน้มเชิงเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มูลค่าการค้าทั้งภายในภูมิภาคและภายนอกภูมิภาคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ในภาคการเงิน แม้ว่าจะระดับพัฒนาการของระบบการเงินของประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างกัน แต่ภาพรวมการกำกับดูแลสาขาการเงินของสมาชิกอาเซียนยังมีความเข้มแข็ง สังเกตได้จากระบบสถาบันการเงินในประเทศสมาชิกอาเซียนได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย ในช่วงที่เกิดวิกฤตการเงินโลก พ.ศ. 2551 อย่างไรก็ตาม การจำกัดธุรกรรมทางการเงินข้ามพรมแดนภายในภูมิภาคอาเซียนยังคงเป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค นอกจากนี้ ภาพรวมในด้านการลงทุนของอาเซียนมีการเติบโตเพิ่มขึ้นมากถึง 4 เท่าในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การจัดตั้ง AEC ภายในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ. 2015) ที่จะเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน (Single Market and Single Production Base) ซึ่งจะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับธุรกิจไทยในการใช้ประโยชน์จากการเป็น AEC เพื่อสร้างศักยภาพของไทยในเวทีอาเซียน ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องเร่งการพัฒนาประสิทธิภาพและขีดความสามารถในหลาย ๆ ด้าน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอันนำมาซึ่งประโยชน์ต่อประเทศไทยทั้งรายได้จากการลงทุนในต่างประเทศ ชื่อเสียงประเทศ และความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับประเทศสมาชิกอาเซียน

กระทรวงการคลังในฐานะหน่วยงานเสาหลักทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่มีบทบาททั้งที่เป็นหน่วยงานเชิงรุกและหน่วยงานสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจไทย พร้อมทั้งเชื่อมโยงให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนขึ้น เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเป็นประชาคมอาเซียนและความตกลงอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

